

Datum besluitraad	: 13 juli 2021	Datum oordeelraad	: 22 juni 2021
Agendapunt	:	Datum B en W	: 8 juni 2021
Volgnummer	: 21.065	Programma begroting	:
Gewijzigd voorstel	:	Taakveld	:
Portefeuillehouder	: M. van Dongen		

Adviesnota raad

Vaststellen notitie 'Tijdelijke kaders participatie bij ruimtelijke initiatieven'

Beslispunten

1. De tijdelijke kaders participatie bij ruimtelijke initiatieven over:
  - A. vorm en maatwerk in participatie (onderscheid in initiatieven);
  - B. de rol van de gemeente bij participatie;
  - C. tijdig informeren van belanghebbenden, inwoners, en raadsleden over een plan;
  - D. vastleggen en controleren van een duidelijk, begrijpelijk, navolgbaar, en transparant participatieproces;
  - E. tijdig organiseren van participatie;
  - F. communicatie (algemeen, taal, houding);vast te stellen.

Inleiding

Eind 2021 / begin 2022 wordt er een ruimtelijke participatiebeleid aan de raad voorgelegd in het kader van de Omgevingswet. Op dit moment is er wel behoefte bij inwoners, bestuur en ambtenaren aan duidelijkheid vooraf over de participatieaanpak bij ruimtelijke initiatieven. Het gaat om initiatieven waarvoor een verzoek of vergunningsaanvraag binnenkomt. Ook vallen hieronder de initiatieven die volgens de aanpak woningbouwversnelling worden begeleid. De initiatiefnemer kan een externe partij zijn maar ook de gemeente zelf.

Voor deze initiatieven willen we nu tijdelijk vaststellen hoe we participatie op de korte termijn aanpakken. Tijdelijk, want tot aan vaststelling van het participatiebeleid. Naast duidelijkheid op korte termijn biedt dit ook de gelegenheid om ervaring op te doen met de tijdelijke kaders. Daarom stellen we voor om de raad de notitie met de tijdelijke kaders vast te laten stellen.

Per 1 juli 2022 treedt de omgevingswet in werking. We zijn nu bezig met de voorbereiding van die invoering. Bij de invoering moeten we aan bepaalde eisen voldoen: minimum vereisten. Daarna gaan we het stap-voor-stap uitbreiden tot circa 2029. Dan zou de transitie over moeten gaan in de transformatie: werken in de geest van de omgevingswet. Met het vernieuwen van het omgevingsrecht wil de wetgever vier verbeteringen bereiken. Dit worden ook wel de verbeterdoelen genoemd. De vier verbeterdoelen zijn:

1. Inzichtelijk omgevingsrecht. Het omgevingsrecht is inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk in het gebruik. Door de bundeling van wetgeving zijn minder regels nodig.
2. De leefomgeving centraal. De fysieke leefomgeving staat op een samenhangende manier centraal in beleid, besluitvorming en regelgeving.
3. Ruimte voor lokaal maatwerk. De Omgevingswet biedt overheden meer afwegingsruimte om op lokale schaal de doelen voor de leefomgeving te bereiken.

4. Snellere en betere besluitvorming. Besluitvorming over projecten in de leefomgeving gaat onder de Omgevingswet sneller en beter. Om sneller een vergunning te kunnen verlenen, zal het voortraject beter moeten.

Voor participatie is verbeterdoel 4 relevant. De wet heeft bepaald dat een reguliere vergunning binnen maximaal 8 weken verleend moet worden, van aanvraag tot verlening. Een verlenging van 6 weken is mogelijk. Dat is veel sneller dan nu het geval is. En dit is alleen haalbaar als in het voortraject het begeleiden van een verzoek/initiatief anders en beter wordt. Burgerparticipatie is een onderdeel van dat anders en beter. Initiatiefnemer en vergunningverlener gaan anders met de omgeving om zodat de plannen/initiatieven beter worden.

Beoogd effect

Met deze tijdelijke kaders willen we bijdragen aan de verbeterdoelstelling 'betere en snellere besluitvorming bij projecten in de fysieke leefomgeving' van de Omgevingswet.

Argumenten

1. *de kaders verduidelijken en verbeteren het participatieproces voor belanghebbenden en inwoners.*
De raadsfracties hebben de problemen bij de huidige participatie benoemd en hier oplossingen voor aangegeven. Dit is verwerkt in de kaders.
2. *de kaders helpen de initiatiefnemers bij het opzetten van een goed participatieproces*
De kaders geven duidelijkheid over de inhoud van een participatieaanpak en over het moment van informeren en participeren over een initiatief. Door dit vast te leggen en te publiceren is er duidelijkheid en transparantie.
3. *de kaders helpen de gemeente om een brede belangenafweging te maken*
Bij participatie kunnen belanghebbenden en inwoners hun belang inbrengen voorafgaand aan besluitvorming.
4. *de kaders helpen raadsleden bij hun controlerende en volksvertegenwoordigende rol*
De raadsfracties hebben de problemen bij de huidige participatie benoemd en hier oplossingen voor aangegeven. Hieronder waren ook oplossingen die relevant zijn voor het werk en de rol van raadsleden. Dit is verwerkt in de kaders.

Kanttekeningen en risico's

1. *de kaders zijn tijdelijk totdat er een ruimtelijk participatiebeleid is opgesteld.*
De komende tijd kunnen we in de praktijk oefenen met de kaders en ervaring opdoen. Als aanpassing of aanscherping nodig is, dan kunnen we dat meenemen in het op te stellen participatiebeleid in het kader van de Omgevingswet.
2. *niet alle oplossingen die raadsfracties hebben genoemd zijn opgenomen in kaders.*
Deze notitie gaat over kaders die op korte termijn zijn in te voeren. Een aantal oplossingen hoort thuis bij een breder participatie beleid, of moeten onderzocht worden. Het gaat dan bijvoorbeeld over het onderzoeken van het instellen van een burgerpanel of een participatieraad om breder te kunnen peilen. Deze acties zijn wel in de Notitie benoemd.

3. *Voor uitvoering van de kaders moeten nog dingen gemaakt of georganiseerd worden.*

We gaan ons maximaal inspannen om zo spoedig mogelijk na het raadsbesluit met de tijdelijke kaders daadwerkelijk aan de slag te gaan voor nieuwe trajecten, en waar mogelijk bij lopende trajecten.

Financiën

Het vaststellen van de kaders voor participatie heeft mogelijk financiële gevolgen als gevolg van behoefte aan formatie/capaciteit. Dit hebben we nu nog niet in beeld. Bij de uitwerking en uitvoering van de kaders krijgen we zicht op de capaciteit die nodig is om participatie op een bepaald niveau goed uit te voeren. Dit kan effect hebben op formatiebehoefte. Als er sprake is van extra formatiebehoefte wordt dit op de gebruikelijke manier aan u voorgelegd.

Communicatie en samenspraak

We informeren inwoners en (toekomstige) initiatiefnemers na vaststelling over de tijdelijke kaders voor participatie. Onderdeel van de kaders is ook een verbetering van de communicatie bij plannen/verzoeken/aanvragen. Dit wordt zo snel mogelijk na vaststelling doorgevoerd op website. Ook brengen we via intranet (Vicky) onder de aandacht welke verbeterpunten in taal en houding mogelijk zijn.

De notitie is opgesteld met de inbreng van alle raadsfracties. We hebben de kaders getoetst bij een kleine groep (4) inwoners die recente ervaring hadden met participatie bij bouwplannen. Hun reactie was positief: deze kaders kunnen het verschil maken. We kijken terug op een open en constructief gesprek, waar de kaders breed zijn besproken aan de hand van ervaringen. Vanwege het korte tijdsbestek konden we geen uitgebreidere participatie opzetten; bij een vervolg doen we dat wel.

Uitvoering / planning

Na het collegebesluit zijn we verder gegaan met voorbereiden van de genoemde punten die nodig zijn om met de kaders te gaan werken. Na vaststelling door de raad spannen we ons maximaal in om de kaders zo snel mogelijk in de praktijk brengen bij nieuwe initiatieven waarvoor nog geen verzoek is ingediend. Bij lopende trajecten kijken we wat we van de kaders toe kunnen passen, zonder dat er 'spelregels' wijzigen.

Bijlagen

Notitie Tijdelijke kaders participatie bij ruimtelijke initiatieven

Resultaat van de behandeling in de oordeelsvormende raad

Diverse fracties stellen vragen over de voorliggende notitie, onder andere over:

- Definiëring van diverse gebruikte begrippen;
- Wijze van categorie indeling van verzoeken;
- Relatie tot de lopende projecten, tot de Omgevingswet en tot de woningbouwversnelling;
- Beperkte aantal inwoners (4) dat is betrokken bij de totstandkoming;

- Wijze waarop particuliere initiatiefnemers gebonden kunnen worden aan de participatie kaders;
- Informatievoorziening en rol raad.

De fractie van VVD overweegt, afhankelijk van de steun van andere fracties, een motie te zullen indienen inzake het faciliteren van grote borden/posters op locaties waar een ontwikkeling gepland wordt. Diverse fracties reageren hier positief op.

Poho MvD zegt toe schriftelijk een overzicht van lopende projecten, waar de voorliggende kaders in meer of mindere mate nog kunnen worden toegepast, aan te leveren voor de besluitvormende raadsvergadering van 13 juli.

Reactie college n.a.v. behandeling in de oordeelsvormende raad

We hebben de kaders in het beslispunt aangevuld, om duidelijker te maken wat er wordt besloten.

In de Notitie voegen we een bijlage toe met een aantal relevante definities; aanvullend voegen we een bijlage toe met een uitwerking van de omgevingsdialoog.

De categorie-indeling is onderdeel van de intake van een initiatief. Een werkgroep is nu aan het oefenen met bestaande initiatieven om zo tot criteria/beschrijving te komen van wat een initiatief meer of minder complex maakt. Complex is bijv. als er meerdere ketenpartners bij zijn betrokken of bij diverse grondeigendommen. De mate van impact (op de omgeving) wordt ingeschat obv wijkkennis en ervaring; zo zal bijv. hoogbouw altijd ingeschat worden op 'grote impact'.

Zoals aangegeven is het indelen in categorieën een nieuw onderdeel in het werkproces, waar we in-het-werk mee gaan oefenen. Zodra we een concretere beschrijving hebben, informeren we de raad hierover. Dit zal richting het najaar zijn. De raad heeft geen rol bij deze indeling tijdens de intake. Overigens is de toebedeelde categorie niet in beton gegoten; blijkt er bijvoorbeeld meer impact te zijn dan verwacht, dan kan er geschakeld worden. De raad neemt nog wel een besluit over bij welke buitenplanse omgevingsplanactiviteiten participatie bij de omgevingsvergunning verplicht is.

Deze tijdelijke kaders passen bij de gedachte van de Omgevingswet, waar participatie door de initiatiefnemer wordt georganiseerd. Naar aanleiding van de inbreng van de raadsfracties is aangegeven wanneer de gemeente het proces samen met initiatiefnemer vormgeeft, en wanneer de gemeente regie en controle op het proces houdt. De kaders gelden voor nieuwe initiatieven. We zullen bij lopende initiatieven die al een principeverzoek hebben ingediend, wel vragen om een omgevingsdialoog op te zetten en er verslag van te doen voordat een standpunt wordt bepaald.

Projecten die worden begeleid conform de Woningbouwversnelling vallen waarschijnlijk altijd in de categorie 'complex, hoge impact'. Participatie wordt opgepakt zoals aangegeven bij deze categorie, waarbij we nog wel onderzoeken hoe de betreffende kaders passen in het specifieke proces van een WBV-project. Maatwerk dus, waarover we wel zo vroeg mogelijk in het proces communiceren.

De Notitie is tot stand gekomen door in korte tijd gesprekken te voeren met alle raadsfracties. Uit de (adviserende) inbreng zijn kaders opgesteld. Deze hebben we intern getoetst. En vervolgens hebben we aan een viertal inwoners die ervaring hadden met participatietrajecten in Zeelst en bij de Bossebaan gevraagd om de Notitie door te nemen en in een gesprek hun mening te geven. Dit is een kleine groep en daarmee niet representatief, doordat de tijd niet toeliet om het grootschaliger op te pakken. Door het gesprek was het wel mogelijk om de diepte in te gaan.

We kunnen op korte termijn de indieningsvereisten voor een principeverzoek aanvullen met het inleveren van een participatieverslag (verslag omgevingsdialoog). Bij lopende verzoeken die nog niet zijn behandeld in het principeverzoekoverleg vragen we een verslag voordat er een standpunt wordt ingenomen. We moeten, zoals gezegd, nog onderzoeken hoe we de kaders inpassen bij initiatieven woningbouwversnelling, gelet op het specifieke proces. We passen dit aan in de Notitie.

Burgemeester en wethouders van Veldhoven,

A.J.G. Bex
secretaris

M.J.A. Delhez
burgemeester